

Cyfoeth Naturiol Cymru

Cyfarfod Bwrdd

26 Chwefror 2013

Teitl y Papur	Datblygiad Bwrdd Cyfoeth Naturiol Cymru
Cyfeirnod y Papur:	Papur B (02/13) [C]
Paratowyd y Papur gan:	Liz Davis

Pwrpas y Papur:	Trafodaeth
Argymhelliad:	
Angen Penderfyniad:	Os yw'n berthnasol

Effaith: I nodi – mae'n bosib nad yw pob pennawd yn berthnasol i'r pwnc	Effaith ar yr Amgylchedd: Effaith ar yr Economi: Effaith ar y Gymuned: Effaith ar Wybodaeth:
--	---

Mater

1. Creu proses i ddatblygu'r Bwrdd ynghyd ag adnoddau ategol i hwyluso gwaith y Bwrdd a'i aelodau wrth iddynt ymsefydlu, pennu amcanion, gwerthuso a mynd ati i ddysgu'n barhaus.

Crynodeb

2. Ceir corff gwybodaeth academiaidd ar wahân ar gyfer sefydliadau sy'n dysgu¹ ac yn benodol y Bwrdd sy'n Dysgu². Cynigir bod hyn yn cael ei ddefnyddio fel sail ar gyfer datblygiad Bwrdd Cyfoeth Naturiol Cymru.
3. Mae datblygiad y Bwrdd yn cynnwys y broses ymsefydlu, pennu amcanion ac adolygu, effeithiolrwydd y Bwrdd a dysgu unigol ac fel tîm, yn ogystal â datblygu adnoddau i gefnogi'r gweithgareddau hyn.

Cefndir

Datblygu Bwrdd sy'n Dysgu

4. Mae'r cysyniad o Fwrdd sy'n Dysgu yn cael ei gyflwyno gan Bob Garratt yn ei waith ar ddatblygu cymhwysedd Cyfarwyddwyr. Mae dwy ochr i Fwrdd sy'n Dysgu – Cydymffurfriad y Bwrdd a Pherfformiad y Bwrdd. Mae'n cynnig bod gan Fyrddau, a Chyfarwyddwyr yn sgil hynny – a Chyfarwyddwyr Anweithredol yn enwedig – bedair swyddogaeth benodol:

- ✓ Atebolrwydd
- ✓ Llunio polisïau a gweledigaeth
- ✓ Meddwl yn strategol
- ✓ Goruchwyllo rheolaeth

¹ Mae cryn dipyn o hanes yn perthyn i'r cysyniad o sefydliad sy'n dysgu mewn syniadau academiaidd. Ar ddiwedd yr 20^{ed} ganrif, ysgrifennodd Garrett, B, Senge P, Pedler M *et al* weithiau helaeth ynghylch hyn

² Garratt, B, 2003, The fish rots from the head, Profile Books Ltd

5. Ceir cryn dipyn o brofiad o Ddatblygu Byrddau yng Ngwasanaethau Cyhoeddus Cymru, drwy ddefnyddio'r adnodd craidd a arferai gael ei gynnig gan y rhaglen Rheoli yng Ngwasanaeth Cyhoeddus Cymru ac yn awr yn Academi Wales.³ Gallant ddarparu diagnosteg, ynghyd ag asesu, ystyried a herio effeithlonrwydd Bwrdd a rhoi cryn dipyn o syniadau ar gyfer datblygu unigolion a thimau.

Ymsefydlu

6. Mae holl aelodau Anweithredol y Bwrdd wedi cael eu recriwtio gyda'r nod y byddant yn cyfrannu sgiliau, profiad a gwybodaeth at reolaeth gyffredinol Cyfoeth Naturiol Cymru. Gallai proses ymsefydlu ffurfiol gael ei hystyried yn rhywbeth diangen neu'n fonws. Fodd bynnag, mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gorff newydd, sy'n awyddus i arloesi ac i ddysgu.
7. Awgrymir bod y Cadeirydd yn arwain proses ymsefydlu ar gyfer holl aelodau anweithredol y Bwrdd. Byddai hyn yn cynnwys pecyn darllen, cyfres o 'gyfleoedd gwranddo' yn y sefydliad, a datblygu cynllun dysgu personol a fyddai'n cynnwys meddwl cysyniadol ynghylch y Bwrdd sy'n Dysgu a sefydliadau sy'n dysgu. (gweler 'adnoddau' isod)

Pennu amcanion ac adolygu (atodiad A)

8. Mae'n rhaid adolygu perfformiad pob aelod anweithredol o'r Bwrdd, gan gynnwys y Cadeirydd, yn rheolaidd.⁴ Bydd y 'cylch arferol' ar gyfer gwerthuso o fewn Cyfoeth Naturiol Cymru yn cynnwys cyfarfod â'r Cadeirydd i bennu amcanion o fewn 3 mis i'r diwrnod penodi, a gwerthusiad blynyddol ym mis Ebrill bob blwyddyn. Bydd y gwerthusiad yn cael ei ddefnyddio wrth ystyried ailbenodi. Dylai'r gwerthusiadau fod yn seiliedig ar dystiolaeth, gydag enghreifftiau perthnasol ar gyfer pob casgliad a gyrhaeddir. Yn ogystal â hyn:
- ✓ Dylai'r casgliadau gyfeirio at y meini prawf wrth benodi
  - ✓ Dylai'r casgliadau gael eu cysylltu'n glir â'r amcanion a nodwyd yn y broses pennu amcanion
  - ✓ Dylai'r casgliadau ystyried y cyswllt ag uchelgais a phwrrpas y sefydliad

³ Mae Academi Wales yn Wasanaeth Cyhoeddus ar gyfer Cymru gyfan sy'n cael ei gynnal gan Lywodraeth Cymru, ac mae'n cefnogi datblygu arweinyddiaeth. Bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn gleient

⁴ Yn ôl eu telerau penodi, mae'n ofynnol bod y rheini sy'n cael eu penodi i swydd gyhoeddus yn destun gwerthusiad OCPA

- ✓ Dylai'r casgliadau gynnwys presenoldeb mewn cyfarfodydd, paratoi, a'r gallu i herio mewn ffordd adeiladol
- 9. Os ceir perfformiad anfoddhaol, sy'n annhebygol, caiff y Cadeirydd ofyn am adolygu'n fwy cyson ac os bydd pethau wedi mynd i'r pen caiff roi argymhelliad i'r Gweinidog y dylid terfynu'r penodiad.
- 10. Bydd y Cadeirydd yn cael ei adolygu gan y Gweinidog yng Nghymru sy'n gyfrifol am Cyfoeth Naturiol Cymru.
- 11. Y Prif Weithredwr sy'n gyfrifol am adolygu perfformiad Cyfarwyddwyr Gweithredol. Y Cadeirydd, mewn cydweithrediad â'r Ysgrifennydd Parhaol a'r Gweinidog, yng nghyswllt cyfrifoldebau swyddogion atebol, sy'n gyfrifol am werthuso'r Prif Weithredwr.

Effeithiolrwydd y Bwrdd

- 12. Ochr yn ochr ag ymsefydlu a datblygu Cyfarwyddwyr Anweithredol, gellir ystyried mynd ati'n rheolaidd i adolygu effeithiolrwydd y Bwrdd yng nghyswllt ei swyddogaeth o fewn y fframwaith Bwrdd sy'n Dysgu. Gellir gwneud hyn mewn sawl ffordd gan gynnwys darparu amser ar gyfer hunanasesu a phwyso a mesur personol, arsylwi ac adborth gan ymarferwyr datblygu uwch sy'n meddu ar brofiad a sgiliau, ac adolygu mwy ffurfiol sy'n cynnwys archwiliad allanol.
- 13. I ddarparu llinell sylfaen neu safon i fesur effeithiolrwydd yn eu herbyn, awgrymir bod llawlyfr yn cael ei lunio ar gyfer y Bwrdd, a hwnnw'n nodi 'dulliau o weithio' ar gyfer y Bwrdd (gan gynnwys ymddygiad a gwerthoedd).

Dysgu fel unigolion a dysgu fel tîm

- 14. Yn dilyn y broses pennu amcanion, bydd anghenion dysgu ar gyfer unigolion ac ar gyfer timau yn dod i'r amlwg. Gallai'r ymatebion i'r anghenion hynny amrywio o hyfforddiant personol i hyfforddiant ar bwnc penodol neu ddatblygu tîm. Bydd cyllideb yn cael ei neilltuo i gefnogi'r broses o ddatblygu'r Bwrdd.